

Parodontologi

Om specialiteten

Specialiteten parodontologi karaktäriseras av diagnostisering och behandling av patienter som har infektioner och sjukdomstillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om infektioner i vävnader som omger tänder och dentala implantat,
- kirurgiska och icke-kirurgiska behandlingsmetoder vid parodontala sjukdomar och tillstånd,
- regeneration och rekonstruktion av vävnader som omger tänder och dentala implantat,
- rekonstruktion av vävnad som förlorats på grund av parodontala sjukdomar och tillstånd, och
- kunskaper om sambanden mellan sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat och det allmänna hälsotillståndet.

Samverkan med andra specialiteter och professioner eller yrkesgrupper i tandvården såväl som i hälso- och sjukvården är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten parodontologi

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ 9

Parodontologi 1 – Parodontologi 9

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professions- utvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten – kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper – kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer – kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen – kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner – kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder

SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården – uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation – uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan – uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt – kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor – kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet – kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper – kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare – kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter

SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten – kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information – kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet

SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt – kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår – uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas

SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder – kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov

SÖ 8	Kompetenskrav
Barn	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om barns normala utveckling – uppvisa kunskap om förhållanden under vilka barn kan fara illa, risk- och skyddsfaktorer i samband med att barn far illa samt tecken på att barn far illa

SÖ 9	Kompetenskrav
Geriatric	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – kunna anpassa det odontologiska omhändertagandet av äldre patienter med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov

Specialitetsspecifika delmål

Parodontologi 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om hur psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar och tillstånd kan interagera med odontologiska behandlingar – kunna tillämpa metoder som syftar till beteendeförändring samt ökad motivation och Kooperation

Parodontologi 2	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hur hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd kan interagera med orala sjukdomar och tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med hematologiska eller onkologiska sjukdomar eller tillstånd

Parodontologi 3	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om undersökningsmetoder för diagnostisering av invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hur invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd kan interagera med orala sjukdomar och tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd

Parodontologi 4	Kompetenskrav
Immunologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid immunologiska sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av immunologiska sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hur immunologiska sjukdomar och tillstånd samt inflammatoriska processer kan påverka parodontala sjukdomar och tillstånd

Parodontologi 5	Kompetenskrav
Oralpatologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid orala slemhinneförändringar – uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av orala slemhinneförändringar – uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid förändringar i orala hårdvävnader och angränsande mjukvävnader – uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av förändringar i orala hårdvävnader och angränsande mjukvävnader – kunna odontologiskt omhänderta patienter med oralpatologiska sjukdomar eller tillstånd

Parodontologi 6	Kompetenskrav
Radiologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om metoder inom radiologi som har betydelse för behandlingsplanering och odontologisk behandling vid inflammatoriska tillstånd som har sitt ursprung i tänder, dentala implantat, käkar och omgivande vävnader – kunna bedöma radiologiska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande av patienter med inflammatoriska tillstånd som har sitt ursprung i tänder, dentala implantat, käkar eller omgivande vävnader – kunna bedöma radiologiska undersökningsresultat vid rekonstruktion av vävnad som förlorats på grund av sjukdomar eller tillstånd i tänder, käkar eller omgivande vävnader

Parodontologi 7	Kompetenskrav
Läkemedel	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – kunna anpassa en specifik läkemedelsbehandling till en patients övriga läkemedelsbehandling och hans eller hennes samtliga sjukdomar eller tillstånd – kunna ordinera läkemedel vid behandling av akuta och långvariga inflammatoriska tillstånd som har sitt ursprung i tänder, dentala implantat, käkar och omgivande vävnader

Parodontologi 8	Kompetenskrav
Laboratoriemedicin	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om laboratoriemedicinska metoder som har betydelse för odontologisk behandling av patienter som omhändertas inom specialiteten – kunna bedöma behov av och initiera laboratoriemedicinska undersökningar för patienter som omhändertas inom specialiteten – kunna bedöma laboratoriemedicinska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande

Parodontologi 9	Kompetenskrav
Diagnostisering, behandling och uppföljning	Den specialistkompetenta tandläkaren ska – uppvisa kunskap om orsaker till sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat – kunna värdera undersöknings- och analysmetoder för diagnostisering och behandlingsplanering vid sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat – uppvisa kunskap om protetisk rehabilitering vid rekonstruktion av vävnad som förlorats på grund av sjukdomar eller tillstånd i tänder, käkar eller omgivande vävnader – kunna tillämpa undersöknings- och analysmetoder för diagnostisering och behandlingsplanering vid sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat – kunna diagnostisera och analysera orsaker till sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat – kunna bedöma hur sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat hos en patient samt behandlingen av dessa påverkar det allmänna hälsotillståndet, inklusive övrig oral hälsa – kunna odontologiskt omhänderta patienter med sjukdomar eller tillstånd i vävnader som omger tänder eller dentala implantat – kunna tillämpa kirurgiska tekniker för rekonstruktion av vävnad som förlorats på grund av sjukdomar eller tillstånd i vävnader som omger tänder eller dentala implantat